

Halachot Shabbat

In honor of Rabbi Hayoun

The purpose of grinding is to break a large object into smaller pieces which can serve a new or better purpose

The definition of the Melachah of Tochen is to grind up into small pieces any solid substance which grows from the ground, in order to use those small pieces. For example, grinding wheat kernels into flour is the Melachah of Tochen, as is grinding medicinal herbs into a medicine or colored vegetation in order to make dyes. It is also forbidden to grind metal down into filings, as well as grinding dried mud or clay. Even sawing wood into tiny pieces so that they can be burnt easily is considered the Melachah of Tochen.

Grinding Various Kinds of Spices

Question: May one use a manual spice-grinder on Shabbat?

Question: May one crumble a clump of sugar or salt which has crystallized as a result of moisture on Shabbat?

Grinding in the Mishkan:

Various dyes were needed for textiles in the Mishkan. The dyes were made by grinding herbs into a powder and mixing it with water.⁷ Others trace the melachah to the grinding of wheat for the lechem hapanim, the showbread, which was baked fresh in the Mishkan each week.

לא שמייה טלמול ש"מ אמר רב י"הודה הני
 פלפלי מידק חדא חדא בקתא דסכינא שרי
 תרתי אסיר רבא אמר ר' כיון דמשני אפילו
 טובא נמי ~~אמר רב י"הודה מאן דסחי~~
 במיא לינגיב נפשיה ברישא והדר ליסליק
 דילמא אתי לאתויי ד' אמות בכרמלית אי
 הכי כי קא נחית נמי קא דחי כחו ד' אמות
 ואסיר "כחו בכרמלית לא גזרו אמר אביי
 ואיתימא רב י"הודה מיט שע"ג רגלו מקנחו
 בקרקע ואין מקנחו בכותל אמר רבא מ"ט
 בכותל לא משום דמיחזי כבונה הא בנין
 חקלאה הוא אלא אמר רבא 'מקנחו בכותל
 ואין מקנחו בקרקע דילמא אתי לאשוויי
 גומות איתמר מר בריה דרבינא אמר אחד
 זה ואחד זה אסור רב פפא אמר אחד זה
 ואחד זה מותר למר בריה דרבינא במאי
 מקנחי ליה מקנחי ליה בקורה "אמר רבא
 (ה) לא ליתב איניש אפומיה דליחייא דילמא
 מיגדרא ליה חפץ ואתי לאתויי ואמר רבא

מפני שהוא עשוי לתקן הצגדים
 ותוחצו בחזקה ומיהדק והתרה שלו
 דומה לסתירה: גב' האי פוגלא.
 לזון שטומנין בקרקע להתקיים
 כשצא לחלוץ מלמעלה למטה שרי אם
 היה ראשה מלמעלה ועוקפה מלמטה
 וחוללה מראשה העצה תחילה ועוקפה
 נמשך אחריה מותר לפי שהגומא
 רחבה מלמעלה ואין מזיזין הקרקע
 כשהוא שומטה אבל אם חוללה
 מלמטה למעלה שתחתונה נתון
 למעלה וראש עליונה שהוא עב נתון
 למטה והוא שומטה מסופה לראשה
 אסור לפי שהגומא קצרה מלמעלה
 וכשהוא חוללה מזיז העפר ומטלטלו
 ואע"ג דטלטול מן הדל הוא שמייה
 טלטול ואסור: תנינא דלא כר"ג.
 דאילו ממתניתין שמעינן דלא שמייה
 טלטול דקתני מנענעו בגופו: מידק.
 דייק: חדא חדא. לאו טוחן הוא אלא
 כלאחר יד: דקמשיני. שלא ברחים
 ושלא במדוכה: לאתויי ד' אמות.

Pursuant to its mention of the permit to move *muktzeh* in an unusual manner, the Gemara now describes another *melachah* that is permitted when performed in an unusual manner:^[16]

Crushing — הני פלפלי מידק חדא חדא בקתא דסכינא שרי — **Rav Yehudah said:** — אָמַר רב יְהוּדָה **Crushing these peppers one at a time with the handle of a knife is permitted.** But **crushing two at a time is prohibited.** ^[17]

A disputing opinion:

Rava said: — כִּיּוֹן דְּמִשְׁנֵי — **Since he has deviated from the normal method of crushing by using the handle of a knife,** ^[18] — אָפִילוּ טוּבָא נָמִי — **he may crush even many at a time.** ^[19]

17. Crushing any produce into very small pieces is prohibited as a form of the *melachah* of grinding. According to Rav Yehudah, crushing produce would be permitted where one deviates from the normal way of doing so in two ways: (a) He performs the crushing in a highly irregular manner, and (b) he crushes no more than one pepper at a time.

There is a view in the Rishonim that this ruling was stated concerning Yom Tov, but all forms of crushing would be prohibited on Shabbos (*Rabbeinu Chananel* and *She'iltos DeRav Achai Gaon*, cited by *Tosafos*). Most Rishonim, however, maintain that Rav Yehudah permitted this on the Sabbath; on Yom Tov, even normal crushing would be permitted in most cases (see *Tosafos* at length). This is the view of the *Shulchan Aruch* (*Orach Chaim* 321:7) as well.

18. And not with millstones or a mortar (*Rashi*). [*Rashi* implies that we require, in addition to the irregularity of crushing with the handle of a knife (and not with millstones or a pestle), that it be ground into a plate or on a table (and not in a mortar), because grinding in a mortar is viewed as *weekday activity* (*Mishnah Berurah* *ibid.* §25; cf. *Magen Avraham* *ibid.* §9).

[This stands in contrast with the general rule that *melachos* remain Rabbinically prohibited when performed in an irregular manner. The Sages made an exception in the case of grinding with a handle since they viewed this as a *highly* irregular manner of doing the act (see *Beis Yosef* 321 האגור (ד"ה כתב האגור)).]

19. As long as they are needed for that Sabbath (*Mishnah Berurah* 321:24; see also below, [145a note 28](#)).

קמח באר הגולה

הלכות שבת סימן שכא

(ט) [ט] להניחה: ו' אין למלח ביחד הרבה פולים (י) ועדשים שנתפשו (כב) בקלפתן: י' טור בשם הרב רבנו פרץ ב שבת קמ"ח וקדקא, הרי"ף ורא"ש (כג) נמטר לדוף פלפלין (כד) אפלו הרבה יחד, והוא שידוכם בקמח של סבין (י"א) (כה) ובקצרה: (דקדק בא מהלכות שבת ודקדקם בדרך)

משנה ברורה

ש"ח ח' ג' ג' עד שיהיה שרי המעורב: ר' (כב) בקלפתן. והסליחה מוצילה להם, והרי פקבישה ועבוד: ז' (כג) מטר וכי'. ואם הוא שוחק פלפלין ושאר סבלין בטמשת בדרך, ואפלו גרר אחד, יש בו (ס) אסור דאורייתא משום טוחן: (כד) אפלו הרבה יחד. ודקא (ס) מה שצריך לו לאותה שבת: (כה) ובקצרה. פרוש, (סז) אכל לא ידוף בקמח של סבין בטמשת, אף וישנה בטה שרף בקמח של סבין, מכל מקום בטמשת (סז) מחזי בעבדא דחל, והוא

שער הציון

בסימן שח הודיע ביהודה וסאמר-מנחם ושא: (סז) שצריך-חשובה. וצ"ח בקרי-טורים: (ט) דחצי שער אסור מן התורה: (כו) פרי-טורים. וצ"ח שבת קמ"ח צמוד א לעגן קבשים דמוכח בדבריו: (כז) ט"ז ואלה רבה ומטה-יהודה וסגריא ועוד הרבה אחרונים, ולא פקנא-אברהם: (כט) עלת-שבת פסב דאף במדוך של צ"ז יש להר בזה: (ל) הנה פקנא-אברהם צ"ח על זה צ"ח סעף יב', וכוונתו לדמותו לדרך לגמרי. ולפי זה אפשר להקל בסבין בשבתו בשבתו תרגום: 1 טלפונים. 2 חסה.

The Rambam writes that crushing pepper corns on Shabbat is a Torah prohibition of the Melacha of Tohen-grinding. However, Maran, in Siman 321:7, rules that if one grinds with two Shinuim-deviations from the normal way of grinding, it is permitted. For example, he uses the back of a knife or the bottom of the glass to pulverize pepper corns or garlic and also does it on a table as opposed to a bowl.

The Ben Ish Hai writes that the custom of Baghdad was to be lenient to grind with even one Shinui. Nevertheless, Hacham Ovadia, Hacham Bension, the Menuhat Ahaba and all the other Poskim rule that one must be strict and grind only with two Shinuim.

Delving deeper:

כתב רבינו הרמב"ם (בפ"ח מהלכות שבת), "הטוחן תבלין בשבת, חייב". ולא רק בטחינת מאכלים בשבת חייב משום חילול שבת, אלא גם בטחינת שאר דברים, כגון מי שמייצר נסורת מעצים בשבת, הרי זה בכלל מלאכת טוחן שאסור בשבת.

ולפיכך הדבר פשוט וברור, שאסור בהחלט לטחון בשבת מיני תבלין, ואפילו במטחנה ביתית ידנית, שאינה מופעלת על ידי חשמל, והדרך היא שעל ידי סיבוב היא טוחנת את התבלין שבתוכה, גם כן, אסור להשתמש בה בשבת. שכל הטוחן תבלין בשבת עובר באיסור מן התורה.

ובשולי הדברים יש להעיר, כי יש לכתוב "תבלין", או "מיני תבלין", ולא "תבלינים". כי התבלין הם רבים של תבל, ותבל הוא מין תבלין אחד. כמו שמפורש במשנה במסכת ערכין (פ"ב משנה ו). ובכל ספרי הפוסקים הבקיאים בלשון הקודש, לא תמצא "תבלינים".

The Rambam (Chapter 8 of Hilchot Shabbat) states: "One who grinds spices on Shabbat is liable (for Shabbat desecration)." Not only is one who grinds food items on Shabbat liable for Shabbat desecration, for even one who grinds other substances, such as one who produces sawdust from trees, has desecrated Shabbat by grinding.

It is therefore quite clear that it is absolutely forbidden to grind any kind of spice on Shabbat. It is likewise forbidden to use a manual grinder not powered by electricity (and is used by turning the device itself or a lever attached to it to grind the spices within it) on Shabbat, for grinding spices on Shabbat is a Torah prohibition.

שאלה: האם מותר להשתמש בשבת במטחנה ידנית של תבלינים?

תשובה: במשנה במסכת שבת (עג.) שנינו, שאחת המלאכות שאסור לעשותן בשבת, היא מלאכת "טוחן". כי כל המלאכות שנאסרה עשייתן בשבת, הן המלאכות שהיו עושים במלאכת הקמת המשכן, ובהקמת המשכן הוצרכו לטחון סממנים (כמו מיני תבלין) כדי לצבוע בהם עורות אילים מאדמים. לכן, אסור מן התורה לטחון בשבת חטים, או שעורים, או סממנים אחרים.

Question: May one use a manual spice-grinder on Shabbat?

Answer: The Mishnah (Shabbat 73a) teaches us that one of the thirty-nine forbidden works on Shabbat is grinding. Those works forbidden on Shabbat were the works associated with the construction of the Mishkan (Tabernacle). In the Mishkan, herbs and other ingredients were ground in order to produce colors to dye animal hides. It is thus forbidden to grind wheat, barley, or other herbs on Shabbat.

The Permissible Method to Grind Pepper on Shabbat

אופן שמותר לטחון פלפלין בשבת

ואמר רבא, שאף על פי שאסור לטחון בשבת פלפלין במדוכה במכתשת, מכל מקום מותר לטחון בשבת פלפלין, על ידי "קתא של סכין", כלומר הידית של הסכין, ובקערה, שאינה מיוחדת לטחינה. וכל זאת כמובן, דוקא כאשר טוחן את התבלין לצורך סעודת השבת.

ופסק הרמב"ם (בהלכות שבת, פכ"א ה"כ), שאסור לטחון בשבת פלפלין, אלא בשני התנאים, שיטחן בידית הסכין (ולא במדוכה, ולא בסכין עצמה בצד שהיא חותכת), ובתוך קערה, שרק על ידי שני השינויים מותר. אבל אין להסתפק בשינוי אחד מצורת הטחינה הרגילה. וכן פסק מרן השלחן ערוך (סימן שכא). וכן פסק מרן רבינו הגדול רבי עובדיה יוסף זצ"ל בספרו חזון עובדיה על הלכות שבת (ח"ד עמוד רנ).

ולסיכום: אף על פי שאסור לטחון בשבת, בכל זאת, מותר לטחון בשבת מיני תבלין לצורך סעודת השבת, על ידי ידית הסכין, ובתוך קערה רגילה. ולא בכלים המיוחדים לטחינה.

The Gemara (Chullin 141a) states that Rava said that one who requires pepper (the same would apply to any spice including black pepper, allspice, paprika, and the like) on Shabbat may grind it on Shabbat as long as this is being done "with the handle of a knife and in a bowl." This means that usually, when one grinds spices, one uses a pestle (a vessel used to hit and crush the spices) and a mortar (a hard bowl in which the spices are ground).

Rava therefore says that although may not grind spices on Shabbat using a mortar and pestle, one may grind spices on Shabbat using the handle of a knife and a bowl not designated for grinding. This is obviously only permitted when one does so for one of the Shabbat meals.

The Rambam (Chapter 21 of Hilchot Shabbat, Halacha 20) rules that grinding is forbidden on Shabbat unless two conditions are met: That one use the handle of a knife to grind (and not using a pestle or the cutting edge of the knife) and only in a bowl. This means that there must be two variations from the usual method of grinding and one variation does not suffice. Maran Ha'Shulchan Aruch (Chapter 321) rules likewise. Maran Rabbeinu Ovadia Yosef zt"l rules accordingly in his Chazon Ovadia-Shabbat, Volume 4, page 250.

Summary: Although grinding is forbidden on Shabbat, nevertheless, one may grind spices on Shabbat for the Shabbat meal when this is being done using the handle of a knife and within a regular bowl (and not one meant for grinding).

Salt/Sugar

שאלה: האם מותר לפורר בשבת גושי מלח או סוכר שנתגבשו מחמת רטיבות?

ומעתה נדון לגבי גושי מלח או סוכר, שלפעמים הם מתגבשים מחמת לחות. האם מותר לפורר אותם בשבת או לא?

תשובה

לפורר מלח או סוכר ביד

והנה, לפוררם ביד, או על ידי ידית הסכין בתוך קערה, בודאי שמותר. שהרי אפילו פלפל שחור, כתבנו שמותר לטוחנו אם עושה כן בידית הסכין בתוך קערה. וכן כתב האגור (סימן תפח, והביאו מרן הבית יוסף סימן שכא ס"ח), שמי שמיקל לגבי פלפלין, מיקל גם לגבי מלח.

אם יש צורך בשני השינויים

אולם נחלקו רבותינו האחרונים, אם יש צורך בשני שינויים כשטוחן מלח, או שדי בשינוי אחד. כלומר, במטחנה של ממש, בודאי שאסור לטחון את המלח. אבל יש לדון, אם דינו כדין הפלפל, שצריך לטחנו ב"ידית הסכין" וב"קערה", או שמותר לטחון את המלח בסכין רגילה בתוך קערה. ובספר זבחי צדק, הוכיח מלשון הרשב"א (שבת קמא. ד"ה הני), שלגבי מלח אפשר להקל בשינוי אחד. והרשב"א הסביר את החילוק בזה. (ועיין חזון עובדיה ח"ד עמ' רנא. וצ"ע).

מלח שלנו, שהיה טחון

אולם כל זה במלח שמעיקרו היה גוש אחד, אבל מלח שלנו, שהיה דק, וחזר ונתגבש על ידי לחות, מותר לדוכו בשבת בלא שינוי, מכיון ש"אין טחינה אחר טחינה", כלומר, כל דבר שכבר היה טחון, אין איסור לטוחנו שנית על ידי ריסוק בסכין. כשם שאין איסור לחתוך לחם דק דק בסכין בשבת (מאחר והקמח כבר היה טחון). ורק בכלי מיוחד ממש לטחינה יש לאסור, משום מראית העין, שיחשבו שטוחן בשבת.

ולסיכום: מלח או סוכר שנתגבשו, ורוצה לפוררם לצורך השבת, רשאי לעשות כן. ובלבד שלא יטחן אותם במטחנה מיוחדת, אלא על ידי סכין או כפית או ביד. (חזון עובדיה ח"ד עמוד רנא).

Let us now discuss the law regarding clumps of sugar or salt which sometimes crystallize as a result of moisture. May one crumble them on Shabbat or not?

Crumbling Salt or Sugar By Hand

It will certainly be permissible to crumble them by hand or using the handle of a knife and in a bowl, for we have written that it is even permissible to grind black pepper using the handle of a knife and a bowl. Indeed, the Agur (Chapter 488 quoted by Maran Ha'Bet Yosef in Chapter 321, Section 1) writes that those who rule leniently regarding pepper rule leniently with regards to salt as well.

If Two Variations Are Necessary

Nevertheless, the Acharonim disagree whether two variations are necessary when one grinds salt or if one is sufficient. This means that it is certainly forbidden to grind salt in a grinder, however, there is room for discussion regarding whether it is similar to pepper in that it must be ground using the handle of a knife and a bowl or if it is permissible to grind salt using a regular knife (the cutting edge) and a bowl. The Zivchei Tzedek proves from the words of the Rashba (in his commentary on Shabbat 141a) that there is room for leniency and one variation is sufficient regarding salt. The Rashba (ibid.) explains the distinction between salt and other spices (see Chazon Ovadia-Shabbat, Volume 4, page 251).

Salt Nowadays Which Has Already Been Ground

On the other hand, all this applies to salt which was originally one block; however, our salt which was already fine and then clumped together once again as a result of moisture may be crushed on Shabbat without any variation whatsoever since "there is no grinding after grinding," meaning that there is no prohibition to re-grind something which has already been ground using a knife just as it is permissible to cut very bread into very thin slices on Shabbat (since the flour has already been ground). Only when one uses a utensil designated specifically for grinding is this forbidden, for it will appear to others that one is grinding on Shabbat.

Summary: One may crumble a clump of sugar or salt which has crystallized on Shabbat for use during Shabbat. However, one may only do so using one's hand, a knife, or a spoon and not with a utensil designated for grinding (Chazon Ovadia-Shabbat, Volume 4, page 251).

שמירת שבת כהלכתא

א. איסור טחינה כולל. נוסף על מלאכת הטחינה עצמה, גם קציצת דבר לחלקים קטנים, מעיכתו, כתישתו, ריסוקו וכל אופן אחר של הקטנת דבר לחלקים קטנים ** (א), ואין איפוא כל הבדל בין השוחק את החומר לחלקים קטנים, כגון בטחינת התבואה לקמח, ובין הממעך אותו על ידי לחיצה. אף אם הוא חוזר ומתדבק מיד למעין דייסה סמיכה המהווה גוף אחד, כגון במעיכת (ב) הבגנה (ג).

ב. כל מכשיר המיועד לטחון בו, כגון מטחנה, מכתשת או מגרדת, אסור להשתמש בו בשבת בכל אופן שהוא (ח), ואיסור זה הוא אפילו אם בדעתו לאכול את האוכל הטחון מיד (ט), וכן גם אין להשתמש בשבת בסכין גדולה המיועדת לקצוץ בה (י).

ג. אין להשתמש בכלי המיוחד לחיתוך הבצל, והוא מערכת סכינים מותקנת בציר וקפיצים, ועל ידי שהיא מסתובבת מסביב לציר, נעשית פעולת הקציצה באופן יסודי (יא). אבל מותר להשתמש בשבת בסכין "מקצץ ביצים", והוא שורה של להבים המרוחקים זה מזה והם מותקנים במסגרת, אותה לוחצים על גבי בית קיבול בגודל ביצה כשהביצה נתונה בבית הקיבול, והיא נחתכת לפרוסות במספר הלהבים (יב), וכן מותר להשתמש בסכין מיוחדת לחיתוך דק של הגבינה (יג).

One should note that even in such cases when it is permissible to grind, one may not use a utensil specifically designed for grinding, such as a grater.

One may not grind mud or clay that has dried, since it became solid in a natural way.[7] Therefore, if someone got mud or clay stuck to his shoe and it dried up, he may not remove it if it will certainly be crumbled into little pieces. However, if it is uncertain if removing the mud or clay will cause them to crumble then he may remove them.